

ПЕРЕЛІК ГОЛОВНИХ ДІЙОВИХ ОСІБ

Згідно з правилами написання повного китайського імені, спочатку зазначено прізвище, а потім власне ім'я.

Родина Є

Є Чжетаї (叶哲泰, Yè Zhétài)	Учений-фізик, професор Університету Цінхуа
Шао Лінь (绍琳, Shào Lín)	Учена-фізик, дружина Є Чжетаї
Є Веньцзе (叶文洁, Yè Wénjié)	Учена-астрофізик, донька Є Чжетаї
Є Веньсюе (叶文雪, Yè Wénxuě)	Молодша сестра Є Веньцзе, активна учасниця руху хунвейбінів

База «Червоний берег»

Лей Чжичен (雷志成, Léi Zhìchéng)	Комісар з політичних справ бази «Червоний берег»
Ян Вейнін (杨卫宁, Yáng Wèining)	Головний інженер бази «Червоний берег», раніше студент Є Чжетаї

Теперішній час

Ян Дун (杨冬, Yáng Dōng)	Учена-фізик, яка спеціалізу- ється на Теорії струн, донька Є Веньцзе і Ян Вейніна
---------------------------	---

Дін Ї (丁仪, Dīng Yì)	Фізик-теоретик, хлопець Ян Дун
Ван Мяо (汪淼, Wāng Miǎo)	Дослідник наноматеріалів
Ши Цян (史强, Shǐ Qiáng)	Детектив поліції, прізвисько Да Ши
Чан Вейси (常伟思, Cháng Wěisī)	Генерал-майор Народно- визвольної армії Китаю
Шень Юйфей (申玉菲, Shēn Yùfēi)	Японська вчена-фізик і член «Рубежів науки»
Вей Чен (魏成, Wèi Chéng)	Математичний геній, відлюдник, чоловік Шень Юйфей
Пань Хань (潘寒, Pān Hán)	Учений-біолог, друг Шень Юйфей і Вей Чена, член «Рубежів науки»
Ша Жуїшань (沙瑞山, Shā Ruishān)	Астроном, один зі студентів Є Веньцзе
Майк Еванс	Спадкоємець нафтової імперії
Полковник Стентон	Морська піхота США, командувач операції Гучжен

Частина перша

МОВЧАЗНА ВЕСНА

寂靜的春天

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

РОКИ БОЖЕВІЛЛЯ

Китай, 1967 рік

Загони хунвейбінів* атакували багатопверховий будинок штабу Квітневої двадцять восьмої армійської бригади упродовж двох днів; їхні прапори, які розгойдував вітер, невтомно майоріли навколо будівлі штабу, немов вогонь, що пристрасно нищить сухі дрова.

Командир загону згорав від нетерпіння, але він побоювався не захисників будівлі — ті, понад двісті солдатів Двадцять восьмої бригади, були не більше, ніж жовторотими недосвідченими молодиками порівняно зі згуртованими і перевіреними, як на парадах, так і в реальних справах ветеранами його передового загону, сформованого на початку Великої пролетарської культурної революції в перші місяці 1966 року.

Його страх був обумовлений більше ніж десятком залізних печей усередині будівлі, доверху начинених бризантною вибуховою сумішшю і послідовно з'єднаних між собою електричними детонаторами.

Командир не міг *бачити* ці детонатори, але він міг їх *відчувати*, як залізна руда відчуває наявність магніту. Якщо захисники повернуть вимикач — вони зникнуть разом з обложниками в ревучому полум'ї, що звільнить і тіло, і душу.

І ці жовтороті мали необхідну відвагу і достатню рішучість, щоб це здійснити.

* Прим. автора й перекл. 紅衛兵, hóngwēibīng — дослівно «червона варта», «червоногвардійці» — усталена в українській мові назва загонів студентської та шкільної молоді, активних учасників Великої пролетарської культурної революції в Китаї.

Порівнюючи з бувалою першою хвилею призову «червоногвардійців», ті бунтарі, що нещодавно приєдналися до них, були більше схожі на зграю вовків на розпеченому вугіллі — біснуваті до шаленості.

На даху будівлі штабу з'явився стрункий силует юної дівчини, яка почала розмахувати величезним прапором Двадцять восьмої бригади. Її появу одразу зустріли безладним шквальним вогнем з усіх видів зброї: прадавніх американських карабінів, чеських кулеметів, японських гвинтівок «Арисака Тип 38» й абсолютно нових стандартного зразка рушниць і пістолетів-кулеметів, украдених із розташування Народно-визвольної армії Китаю після публікації «Серпневої передовиці»*, які разом навіть зі списами, мечами-дадао та іншою холодною зброєю, творили новітню історію.

Багато солдатів Двадцять восьмої бригади раніше вже демонстрували подібну завзятість: видираючись нагору будівлі штабу, вивішуючи прапори на вулицю, час від часу вигукуючи через мегафон гасла і девізи й засипаючи листівками атакуючих унизу.

І кожному із таких сміливців вдавалося втекти з-під граду куль неушкодженими, досягаючи визнання своєї доблесті й хоробрості.

Дівчина, що з'явилася на даху, очевидно, теж вірила у свою щасливу долю — у революційному запалі вона вимахувала прапором так, неначе вважала, що своєю пристрасною молодістю зможе перетворити ворогів унизу на попіл; уявляючи, що новий ідеальний світ виникне вже завтра з піднесення й завзяття, котрі циркулюють у її крові... Вона насолоджувалася своєю сліпучою багряною мрією, допоки рушнична куля не пробила тендітне тіло 15-річної дівчини. Воно було настільки невагомим, що на-

* *Прим. автора й перекл.* У серпні 1967 року в журналі «Червоний прапор» вийшла передовиця із закликком «вичистити купку контрреволюціонерів з лав армії». Багатьма вона була сприйнята, як заклик до дії. Відповідно до нього організовувалися напади на підрозділи, склади Народно-визвольної армії Китаю з метою захопити зброю, що призвело до подальшої ескалації конфліктів і суспільних заворушень, спровокованих угрупованнями хунвейбінів.

вряд чи спромоглося хоча б трохи загальмувати швидкість кулі на вильоті, яка вийшла за спиною з високим звуком, схожим на пташине клетотання.

Їхні погляди були прикуті до прапора, що вислизнув з її рук й помалу падав до підніжжя будівлі; її гнучке тіло, здавалося, падало ще повільніше, ніж червоне полотнище, — неначе той птах, що прощається з небом не з власної волі.

Натовп внизу зайшовся радісними криками. Кілька бійців кинулися до підніжжя будівлі, щоб розірвати на шматки полотнище і заволодіти слабким тілом як трофеєм.

Піднявши тіло, натовп деякий час з гордістю його демонстрував, після чого закинув на металеву огорожу двору будівлі.

Більшість загострених прутів, з яких складалася огорожа, бунтівники вже давно виламали і використовували як списи. Але два все ще лишалися на своїх місцях.

Тільки-но їхні вістря торкнулися тіла дівчини — життя, здавалося, повернулося в її змучене тіло.

Натовп хунвейбінів на мить відсахнувся від високо висячого тіла, але лише для того, щоб почати використовувати його як мішень для стрільби...

Вона, здавалося, не помічала зливи куль, що роздирали тіло, немов її омивав нижній дощ, а не вогняний смерч. Час від часу її тонкі, як вербові гілки, руки тремтіли, неначе змахували крапельки легкого дощу.

А потім половина її голови вибухнула зсередини, і тільки одне прекрасне око, що віліло, вдивлялося в блакитне небо 1967 року.

У ньому не було болю, тільки скам'янілі пристрасть і млість.

Насправді, порівняно з іншими, їй ще пощастило: вона принаймні пожертвувала своїм життям заради ідеалів, у які вірила.

Гарячі точки, подібні до цієї, виникали то тут, то там по всьому Пекіну, ніби синхронно працювали незліченні, під-

ключені паралельно центральні процесори, синтезуючи тим самим разом Велику пролетарську культурну революцію.

На околиці міста на території спортивного комплексу відомого університету* щодня близько двох годин тривали «Зібрання критики і боротьби», які відвідували тисячі людей.

Позаяк єдності серед угруповань хунвейбінів не було, багато бригад конкурували між собою і влаштовували одна проти одної провокації.

У кампусі університету відбувалося гостре протистояння між хунвейбінами, Робітничою групою Культурної революції, Робітничою агітбригадою й Армійською агітбригадою. І кожне з угруповань то ділилося на нові ворогуючі фракції, то об'єднувалося знову; кожне зі своєю ідеологічною базою і програмою, що неминуче призводило до все жорстокіших протистоянь.

Але метою цих «Зібрань» було розвінчання реакційних буржуазних академічних умів — ворогів кожної з фракцій. І в жертв не було іншого вибору, окрім як терпіти жорстокі нападки представників кожного з угруповань, що намагалися випередити одне одного в кількості виявлених контрреволюціонерів.

Порівнюючи з іншими «Монстрами і демонами»**, поведінка реакційних академічних умів на попередніх етапах «Зібрань» відрізнялася від інших: вони були зарозумілі й уперті, незважаючи на той факт, що на цій стадії їх дуже багато гинуло. Так, тільки в Пекіні протягом 40 днів біль-

* *Прим. перекл.* Автор, найімовірніше, має на увазі Університет Цінхуа (清华大学 — Qīnghuá Dàxué), один з провідних університетів КНР. Входить до складу дев'яти елітних вишів Китаю — «Ліга С9». Територія кампусу університету сильно постраждала під час Великої пролетарської культурної революції. На час описуваних подій кампус розташовувався на околиці Пекіна.

** *Прим. перекл.* Термін походить з індуїстської і буддистської міфології. Посилання в тексті стосується дацзибао (大字报, dàzìbào — рукописна стінгазета у Китаї, яку використовували для пропаганди, висловлення протесту тощо), прочитаного 1 червня 1966 року на радіо Не Юаньцзи, викладачем філософії Пекінського університету: «Рішуче, радикально, цілком і повністю викоренимо засидля шкідливих задумів ревізіоністів! Знищимо монстрів — ревізіоністів хрущовського спрямування!».